

RPW/2632/2024 P
Data: 2024-12-06

Regionalna Izba Obrachunkowa
w Kielcach
WPŁYNEŁO DNIA

06.12.2024

L.dz.....

Podpis.....

WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH

Podstawa prawna: *Art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 poz. 1668)*

A. ADRESAT WNIOSKU

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, ul. Targowa 18, 25-520 Kielce

B. DANE WNIOSKODAWCY

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

Rodzaj wnioskodawcy (zaznaczyć właściwy kwadrat)

1. jednostka samorządu terytorialnego 2. związek międzygminny 3. stowarzyszenie gmin, gmin i powiatów
 4. związek, stowarzyszenie powiatów 5. samorządowe jednostki organizacyjne (w tym samorządowe osoby prawne) 6. beneficjenci dotacji z budżetów jst (w zakresie ich wykorzystania)

Nazwa pełna

GMINA GOWARCZÓW

B.2. ADRES SIEDZIBY

Powiat KONECKI	Gmina GOWARCZÓW	Miejscowość GOWARCZÓW
Ulica PLAC XX-lecia	Nr domu 1	Nr lokalu
Kod pocztowy 26-225	Poczta GOWARCZÓW	

B.3. WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA

Należy wskazać jednostki redakcyjne przepisów będących przedmiotem wniosku o wyjaśnienie wraz z nazwą aktu prawnego w odniesieniu do każdego podniesionego problemu (bez przytaczania treści przepisów).

Art. 29, art. 126, art. 168 i art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.)

C. OPIS PROBLEMU SKUTKUJĄCEGO WĄTPLIWOŚCIAMI INTERPRETACYJNYMI ORAZ PYTAŃ (co do których składany jest wniosek o udzielenie wyjaśnień)

Opis problemu

Gmina Gowarczów (dalej: Gmina) uzyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych na zadania inwestycyjne pn. „Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Rudzie Białaczowskiej” oraz „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w obrębie Bębnow w Gminie Gowarczów” (dalej: **Inwestycje**).

Gmina samodzielnie prowadzi działalność w zakresie dostarczania wody oraz odbioru ścieków z obszaru Gminy.

Mając na uwadze fakt, iż wydatki jakie Gmina ponosi w związku z prowadzoną działalnością w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków pozostają w związku z wykonywanymi przez Gminę zarówno odpłatnymi czynnościami opodatkowanymi podatkiem VAT, jak i z działalnością niepodlegającą opodatkowaniu VAT, zgodnie z przepisami ustawy o VAT Gminie przysługuje prawo do odliczenia części VAT naliczonego od wydatków ponoszonych w tym zakresie, w tym również od wydatków na Inwestycje.

Gmina dokonała / planuje dokonać odliczenia części VAT naliczonego od poniesionych wydatków na Inwestycje za pomocą pre-współczynnika opartego na kryterium przychodu osiągniętego z tytułu dostawy wody oraz odprowadzenia i oczyszczenia ścieków w ramach transakcji zewnętrznych podlegających VAT, w sumie przychodu osiągniętego z tytułu dostawy wody oraz odprowadzenia i oczyszczenia ścieków w ramach ogółu wszystkich transakcji (opodatkowanych VAT oraz niepodlegających VAT).

Gmina dokonała / będzie zamierzała dokonać odliczenia części VAT naliczonego od poniesionych wydatków na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną przy zastosowaniu proporcji VAT, która aktualnie – na 2024 r. – wynosi po zaokrągleniu 99%.

Mając na względzie, iż:

- do złożonych wniosków o dofinansowanie Gmina nie była zobowiązana dołączyć stosownych oświadczeń o kwalifikowalności VAT,
- dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych przyznane zostało do wartości brutto Inwestycji – w otrzymanych promesach wskazany został procentowy udział dofinansowania w realizacji Inwestycji w wartości określonej w kwocie brutto,
- w treści udzielonych Gminie promes brak jest jakichkolwiek wytycznych w zakresie VAT, w szczególności w odniesieniu do sposobu rozliczenia części przyznanego dofinansowania w zakresie w jakim pokrywa również kwotę VAT, którą Gmina może odliczyć na gruncie obowiązujących przepisów prawa podatkowego (ustawy o VAT),
- zasady odnoszące się do sposobu rozliczenia z instytucją, od której Gmina otrzymała dofinansowanie, kwot możliwego do odliczenia VAT pokrytego w części z otrzymanego dofinansowania nie zostały uregulowane również w przepisach ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw oraz w Uchwale Rady Ministrów nr 84/2021 z dnia 1 lipca 2021 r. (zmienionej uchwałą nr 176/2021 z dnia 28 grudnia 2021 r., uchwałą Rady Ministrów nr 87/2022 z dnia 26 kwietnia 2022 r. oraz uchwałą Rady Ministrów nr 205/2022 z dnia 13 października 2022 r.) w sprawie ustanowienia Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych oraz Regulaminie Drugiej Edycji Naboru Wniosków o dofinansowanie z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, tj. w aktach określających zasady przyznawania dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych.

Gmina zwróciła się również z pismem do Banku Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK) z prośbą o wskazanie, czy w przedstawionej sytuacji, gdy Gminie zasadniczo przysługuje prawo do odliczenia VAT naliczonego od wydatków poniesionych na realizację Inwestycji, sfinansowanych z przyznanego dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych:

- 1) Gmina po odliczeniu podatku naliczonego od wydatków inwestycyjnych jest / będzie uprawniona do przeznaczenia kwoty odliczonego VAT na realizację innych projektów inwestycyjnych, informując o tym BGK czy też
- 2) Gmina jest / będzie zobowiązana do dokonania zwrotu otrzymanego dofinansowania w części odpowiadającej kwocie odliczonego podatku VAT, niezależnie od sposobu wykorzystania odliczonej kwoty VAT.

Gmina oczekuje na odpowiedź na powyższe pismo.

Pytania, co do których składany jest wniosek o udzielenie wyjaśnień przyporządkowane do opisu problemów przedstawionych wyżej

Czy w przypadku dokonania odliczenia VAT naliczonego od wydatków poniesionych na realizację Inwestycji, sfinansowanych przez Gminę ze środków otrzymanych w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Gmina zobowiązana jest / będzie do zwrotu na rachunek BGK otrzymanego dofinansowania w części odpowiadającej odliczonemu podatkowi VAT?

Wątpliwości Gminy nie dotyczą kwestii podatkowych. Gmina ma świadomość, kiedy przysługuje jej prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego. Prawo to wynika z samej ustawy o podatku od towarów i usług, jak i w licznych, publikowanych przez Ministra Finansów interpretacjach prawa podatkowego.

Wątpliwości Gminy dotyczą natomiast wyłącznie skutków finansowych, związanych z otrzymanym dofinansowaniem na gruncie przepisów prawa normujących gospodarowanie finansami jednostek samorządu terytorialnego, według których Gmina powinna postąpić w związku z dokonaniem odliczenia VAT od wydatków na realizację Inwestycji.

D. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEJ SYTUACJI

Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części C.

W przekonaniu Gminy, środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych nie stanowią dotacji w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych i w przypadku odliczenia podatku VAT od wydatków poniesionych na realizację Inwestycji, Gmina nie jest / nie będzie zobowiązana do zwrotu otrzymanego dofinansowania w części odpowiadającej odliczonemu podatkowi VAT.

Gmina pragnie zauważyć, że wydana w dniu 1 lipca 2021 r. Uchwała Rady Ministrów nr 84/2021 w sprawie ustanowienia Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych (zmieniona uchwałą nr 176/2021 z dnia 28 grudnia 2021 r., uchwałą Rady Ministrów nr 87/2022 z dnia 26 kwietnia 2022 r. oraz uchwałą Rady Ministrów nr 205/2022 z dnia 13 października 2022 r.) nie określa zasad postępowania w odniesieniu do uzyskanych w ramach tego dofinansowania środków, przeznaczonych na sfinansowanie VAT, który podlega odliczeniu.

Na podstawie art. 126 ustawy o finansach publicznych, dotacja to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych jest realizowany ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, który powstał na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Skoro zatem środki te nie pochodzą bezpośrednio z budżetu państwa, ani budżetu jednostek samorządu terytorialnego, dla uznania środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych za dotację, w rozumieniu art. 126 ustawy o finansach publicznych, należałoby wykazać, iż:

- a) środki te podlegają szczególnym zasadom rozliczania jako środki z państwowych funduszy celowych oraz
- b) przeznaczone są na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Oba te warunki powinny być spełnione łącznie. Tymczasem, w ocenie Gminy, żaden z nich nie jest tu spełniony.

Wprawdzie, z przepisów nie wynika wprost, by Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 stanowił państwowy fundusz celowy, niemniej jednak biorąc pod uwagę przepisy określające sposób jego funkcjonowania, wydaje się zasadne uznanie go za państwowy fundusz celowy. Art. 65 wspomnianej ustawy z dnia 31 marca 2020 r. wyraźnie określa źródła jego finansowania oraz cele, na które środki z funduszu mogą zostać przeznaczone, a jako dysponenta Funduszu wskazuje Prezesa Rady Ministrów.

Tymczasem, w przypadku Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, nie powinno być wątpliwości, iż fundusz ten nie jest państwowym funduszem celowym. Należy podkreślić, że w świetle art. 29 ust. 4 ustawy o finansach publicznych państwowy fundusz celowy stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie. W przypadku Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych przepisy prawa ograniczają się wyłącznie do zasad rozdziału i przekazywania jednostkom samorządu terytorialnego dofinansowania na realizację zadań inwestycyjnych. Nie jest to odrębne źródło finansowania zadań, a jedynie pewna technicznie wyodrębniona pula środków dostępnych do wykorzystania przez JST.

Należy ponadto zauważyć, iż zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, państwowy fundusz celowy tworzony jest na podstawie ustawy, a więc aktu prawa powszechnie obowiązującego. Tymczasem Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych został utworzony na podstawie uchwały Rady Ministrów, która stanowi akt prawa wewnętrznego w świetle art. 93 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

W efekcie, nie można w przekonaniu Gminy uznać, iż środki przekazywane Gminie w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych stanowią środki z państwowego funduszu celowego, przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Jak wskazano wyżej, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych nie jest bowiem państwowym funduszem celowym, a środki w ramach programu nie zostały przeznaczone na dofinansowanie realizacji zadań publicznych na podstawie ustaw lub umowy międzynarodowej, a jedynie na podstawie aktu prawa wewnętrznego obowiązującego – uchwały Rady Ministrów.

Nie stanowią one zatem dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto, w treści uzasadnienia do projektu ustawy tworzącej Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 wyraźnie wskazano, że „wsparcie ze środków Funduszu będzie udzielane przez dysponenta Funduszu, na podstawie jego pisemnej dyspozycji. Nie będzie ono stanowiło dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”

Intencją ustawodawcy było zatem, aby środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 nie stanowiły

dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy o finansach publicznych.

Tym bardziej, nie mogą jej zatem stanowić środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, który nie jest nawet funduszem celowym.

W związku z powyższym, jeśli środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych nie stanowią dotacji, o której mowa w art. 126 ustawy o finansach publicznych, to Gmina stoi na stanowisku, iż na gruncie ustawy o finansach publicznych, **Gmina w związku z odliczeniem VAT naliczonego od wydatków sfinansowanych z przyznanego dofinansowania, nie jest / nie będzie zobowiązana do zwrotu tej części otrzymanych środków.**

Gmina uprzejmie prosi o ocenę jej stanowiska w przedmiotowym zakresie.

W przypadku uznania stanowiska Gminy w zakresie braku obowiązku zwrotu części otrzymanego dofinansowania w odniesieniu do kwoty odliczonego podatku za zasadne, Gmina zwraca się z uprzejmą prośbą o potwierdzenie, że środki w wysokości odpowiadającej odliczonej kwocie podatku VAT powinna w tym przypadku przeznaczyć na inne wydatki majątkowe.

W związku z powyższym Gmina uprzejmie prosi o pisemne rozpatrzenie niniejszego zapytania.

Data wypełnienia wniosku 05.12.2024 r.	Imię i nazwisko wnioskodawcy lub osoby upoważnionej	Podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej BURMISTRZ Miasta i Gminy Gowarczów <i>mgr Joanna Dołowska</i>
---	---	--